

Upptäck Religion Arbetsboken

Läraranvisning punktskrift

Verksnummer: 41053

Den här läraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den.

Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom att visuellt beroende innehåll omarbetas. Målet är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående som de övriga i klassen.

Plocka upp eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Svällpappersbilderna kan klibba ihop och den tryckta punktskriften, i exempelvis innehållsförteckning och nycklar, riskerar att plattas till om de förvaras liggande. Den tillfälliga lukta, som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta, hinner också avta tills de ska användas av eleven.

Har du frågor, eller vill dela med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok, mejla till anpassningsfunktionen@spsm.se.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Upptäck Religion Arbetsboken

Författare: Anna Lindstam

ISBN: 978-91-47-11986-8

Innehåll

Generella förändringar av boken.....	1
Sidspecifika förändringar	2
Till läsaren	10
Pedagogiska tips	11
Bildbeskrivningar	12

Generella förändringar av boken

Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.

- Baksidestexten och sid 65 finns inte med.
- Rubriker är skrivna med gemener.
- Färgade rutor (lila, gula) skrivs som löpande text.
- Kursiv och fet stil skrivs med vanlig stil.
- De små figurerna, grön och svart som säger saker blir text i elevens bok. Det står: Grön säger: och Svart säger: Det finns också en beskrivning av dem i avsnittet "Till läsaren".
- Symbolerna med pennan utgår. Där det uppmanas "Skriv i skrivboken" står i stället "Skriv på dator".
- Alla bilder har inte bildbeskrivning. Om ni samtalar runt bilderna får du berätta om dem.
- Berätta för eleven om ett svar förväntas vara långt. Det framgår inte i elevens bok.
- Tabellen på sidan 3 är gjord som en lista. I boken hänvisas till en lista i stället för till en tabell.

Sidspecifika förändringar

Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar. Det kan också vara sidspecifika instruktioner till dig som lärare, till exempel att ta fram konkret material.

Ändringar i boken är skrivna med *kursiv* stil nedan.

2

Tankekartan skriver eleven som en lista med rubriken överst. Om man vill göra fler "bubblor" som kommer från en första bubbla kan man göra ett indrag i texten. T ex:

Tankekarta kristendomen.

Synd

Mörda

Ljuga

Sakrament

Dop

Nattvard

3

Tabellen är gjord som en lista.

grundare:

kristendom ---

judendom ---

islam ---

hinduism ---

buddhism ---

gudstjänstlokal:

kristendom ---

judendom ---

osv.

5

Uppgift 3.

Instruktionen är ändrad:

3. Vilka påståenden stämmer? Sätt kryss framför stämmer eller framför stämmer inte.

a) Att tro på Gud är att lita på Gud.

stämmer ---

stämmer inte ---

Osv.

6

5. Fyll i de ord som saknas i meningarna. Du kan välja bland orden i listan.

9

Uppgift 8b) är ändrad.

Ett kors ser ut som ett plustecken men nedre delen är längre än de övriga. Ett krucifix är ett kors med Jesus på.

Rita ett plustecken och ett kors på en ritmuff och jämför dem.

Använd liggande A4.

Har du en elev som själv vill rita kan eleven rita krucifix. I annat fall kan du rita ett krucifix så att eleven kan känna det på ritmuff.

Allra bäst är förstås om du kan hitta ett litet kors i trä och ett krucifix att visa eleven.

13

Pratbubblorna är beskrivna så här:

I en pratbubbla står det: Det är mycket...

I en annan pratbubbla står det: Ja, men det är mycket värre!

14

Uppgift 17 b) är ändrad enligt följande:

b) Sätt kryss framför de ord som har en tydlig koppling till kristendomen.

påskägg ---

krucifix ---

adventsljusstake ---

julkrubba ---

julgran ---

17

Uppgift 24 är ändrad:

Rita en triangel och visa hur kristna tänker sig Gud. Använd ritmuff.

Här ritar du som lärare själva triangeln. Det går bra att sätta in ritmuffen i Perkinsmaskin och skriva namn vid de olika hörnen. Klipp av en bit av plastarket så kan du göra liggande format. Då ryms texten bättre.

18

32. Vad skiljer de olika kristna grupperna åt? Skriv rätt påstående under rätt grupp. Ett påstående passar in på två grupper och ett annat passar in på alla tre.

Skriv k för katolsk, p för protestantisk, o för ortodox efter dessa påståenden.

- Påven som ledare
- Vanlig i norra Europa och USA
- Martin Luther
- Har sju sakrament
- Bildades på 1500-talet
- Har religiösa bilder som kallas ikoner
- Största kristna gruppen
- Tror att Jesus är Guds son
- Har två sakrament
- Vanlig i Östeuropa

19

Ordet ruta är bytt till alternativ.

20

Uppgift 2:

Det eleven behöver veta för att lösa uppgiften finns i grundboken men det finns fler fina detaljer som du gärna får berätta om.

Elevens text ser ut så här:

Vad kallas det?

Ta hjälp av s. 42-43 i grundboken.

Tänder man vid Chanukka ---

Person som leder gudstjänsten med sång och läsning ---

Där står den som talar i gudstjänsten ---

22

I texten överst på sidan är orden "här nedan" utbytt mot *efter fråga 8*.

23

Uppgift 9 b)

En felskrivning i svartskriftsboken har rättats till. I denna bok är ett "det" borttaget.

25

Före stentavlorna är en text tillagd:

På två stentavlor står det:

29

Texten är ändrad:

Hur kan man se att detta är en moské? *Vad i bildbeskrivningen* visar att detta är just en moské och inte en annan gudstjänstlokal?

31

6. Mat som är tillåten enligt islam kallas halal.

a) Sätt h vid tre exempel på vad som är halal, alltså tillåtet att äta.

b) Sätt kryss vid ett exempel på vad som inte är halal.

frukt ---

fågel ---

gris ---

ko ---

grönsaker ---

får ---

33

Tabellen i uppgift 12 b) är skriven som en lista.

Alla tre kommer från samma geografiska område, samma del av världen. ---

Alla tre religionerna uppstod samtidigt/är lika stora. ---

Osv.

34

Fråga 13.

Kartan finns beskriven i bildbeskrivningarna. Har ni en karta över Arabiska halvön så använder ni den.

Texten har ett tillägg:

Kartan visar tre städer som är viktiga för islam. Skriv kort varför *Jerusalem, Medina och Mecka* är viktiga för muslimer.

35

Orden "i rutorna" utgår.

37

Påminn eleven om att läsa bildbeskrivningen där de 5 pelarna namnges.

38

Uppgift 27.

Texten är ändrad:

Resonera kring vad det är som gör en människa god. *Använd föregående stycke* för att få hjälp med hur du kan resonera. Skriv *på din dator* och diskutera sedan med en kamrat.

39

Uppgift 28.

Ta ställning till om påståendet stämmer eller inte stämmer. *Sätt kryss framför stämmer eller framför stämmer inte.*

a) Shia-muslimer är den största gruppen inom islam.

Stämmer ---

stämmer inte ---

osv

40

I berättelsen om Liam är ett "och" borttaget på första raden.

41

Ordet "ruta" är bytt mot "alternativ".

42

Bilden finns inte med utan Nej! Och Ja! vävs in i texten i pratbubblorna.

För eleven ser det ut så här:

En regeletiker skulle säga: *Nej! Flickorna gjorde fel...*

En resultatetiker skulle säga: *Ja! Flickorna gjorde rätt...*

En avsiktsetiker skulle säga: *Nej! Flickorna gjorde fel efter...*

43

32. Var det rätt av Noa att ljuga? Sätt kryss vid ett alternativ och motivera ditt svar.

En regeletiker skulle säga att det var

rätt ---

fel ---

Förklara hur du tänker. ---

osv

45

Texten vid asteriskerna skrivs direkt i meningen inom parentes.

46

Texten "Använd gärna färgpennor" utgår.

50

Uppgift 22 a)

I instruktionen är tillagt: *Använd ritmuff.*

Eleven ska rita en bild. Världsbilden görs enkelt med hjälp av en cirkel.

Djur/människor/träd/natur kan göras som symboler, till exempel geometriska figurer.

Hjälp där det behövs. Om det finns tid, låt gärna eleven få rita en alldeles egen bild först för att sedan hjälpas åt med en andra bild.

51

Ordflätan har anpassats enligt följande:

Texten i början:

Lös ordflätan med hjälp av ledtrådarna. *Inom parentes finns antal bokstäver i ordet och vilken bokstav i ordet du ska använda för att bilda ett nytt ord.*

Själva ordflätan ser ut så här:

1. Populär gud som är känd för sitt flöjtspel och sina sånger. (7,5) --- ---
2. En gud som avbildas med ett extra öga i pannan. Han förstör jorden så att den kan byggas upp igen. (5,3) --- ---
3. Helig flod som hinduer renar sig i. (6,3) --- ---
4. En teknik för att nå Gud genom att koncentrera sig på rätt saker. (10,3) --- ---
5. En blomma som symboliserar lycka och fruktbarhet. (5,4) --- ---
6. Det land där flest hinduer bor. (6,4) --- ---
7. Ett evigt kretslopp där jorden och människor föds, dör och föds igen. (7,4) --- ---
8. Summan av alla goda och onda handlingar. (5,4) --- ---
9. Vad kallas det när människans själ kommer tillbaka i en annan kropp efter döden? (11,3) --- ---
10. Populär gud med elefanthuvud. (7,3) --- ---

Vad är nyckelordet? ---

52

Uppgift 1.

Texten är ändrad och rutan är skriven som en lista.

I vilka av följande länder är buddhismen en stor religion? *Sätt kryss.*

USA ---

Thailand ---

Japan ---

Israel ---

Irak ---

Kina ---

Somalia ---

54

Kartan finns inte med men hur Tibet ligger i förhållande till omliggande länder förklaras:

På kartan ser du Tibet. *Tibet ligger söder om Kina och norr om Indien.* Det är ett litet land som numer hör till Kina. I Tibet finns... osv.

Bildtexten till bönekvarten utgår.

56

Bildbeskrivning utgår. Texten lyder:

Tre tomma skålar står på rad bredvid varandra. Vad tror du att de ska symbolisera? ---

58

Uppgift 20.

Texten "på raden" har tagits bort.

59

De färgade boxarna till vänster skrivs som en lista före uppgift 23 a).

I texten överst på sidan har "till höger" ersatts med "nedan".

60

"Kryssa i rätt ruta" är ersatt med "Kryssa rätt alternativ".

61

Uppgift 25.

Tabellen är skriven som en lista:

Tron på gudar.

Religion ---

sekulär livsåskådning ---

Uppgift 26.

Instruktionen lyder:

Det kan bli flera kryss vid ett påstående.

Tabellens utseende:

Tror att man kan födas på nytt efter döden.

Kristendom ---

Judendom ---

Islam ---

Hinduism ---

Buddhism ---

Osv.

63

Uppgift 3.

Texten "i tabellen" utgår.

Tabellen har följande utseende:

Asatron --- -

Bibeln (kristendom/judendom) ---

Koranen (islam) ---

64

Eleven har fått början till en tankekarta:

Tankekarta

Samernas religion

Sàpmi ---

naturen ---

nåjd ---

seitar ---

Till läsaren

I den pedagogiskt anpassade boken återfinns en text som riktar sig till eleven och som kan vara bra att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Samma text hittar du här. Läs denna text tillsammans med eleven!

Till de flesta bilder finns bildbeskrivningar. De kan hjälpa till när du ska svara på frågor. Bilderna är fotografier om inget annat står.

När det är lite längre skrivuppgifter skriver du på din dator. Gör en mapp och skriv sida och uppgiftens nummer.

Två figurer finns i boken som säger saker. Den ena heter Grön och har ett ansikte som ser ut som ett päron med stora ögon. Den andra heter Svart och är ett litet svart troll med burrikt hår.

Lycka till med lärandet!

Pedagogiska tips

I detta avsnitt hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.

- Läs gärna "Till läsaren" tillsammans med eleven.
- Det finns flera öppna frågor i boken. Här kan du behöva vara stöd genom att beskriva omvärlden och fenomen som eleven kanske själv inte har erfarenhet av eller har sett på bilder.
- När ni pratar om Tora är det intressant att göra en egen liten bokrulle. Då blir det lättare att förstå.
- Taktilt material är värdefullt ur pedagogisk synpunkt, inte bara för blinda elever utan för hela gruppen. Finns det inte material på skolan kanske högstadiet kan ha material. Exempel: kors, krucifix, kippa, Bibeln, Koranen, mezuzah, julkrubba.

Bildbeskrivningar

Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

6

Kvinnlig präst med lång färgat hår i rött. Hon bär en prästskjorta med en rundkrage. Den har en vit rektangel framtill.

7

En kvinna böjer knä vid en altarring. Prästen som är klädd i en grön klädnad ger kvinna vin ur en bägare av silver. På altaret står ett krucifix som blänker i guld.

7

Prästen delar ut nattvardsbröd. De är små och runda.

10

En uppslagen bibel. Den har ungefär 1 500 sidor.

11

En pojke och en tårta med 14 rosa ljus.

14

Ägg av papper fyllt med godis

Krucifix. Jesus hänger på ett kors. Händer och fötter är fastspikade. Huvudet som har en törnekrona hänger ner. Korsets nedre del är längre än de övriga.

Ljustake med fyra ljus som är pyntad med grön mossa och röda bär.

Små figurer föreställande Josef, Maria och Jesusbarnet. Barnet ligger i en krubba och bredvid finns en åsna och en ko.

En gran pyntad med ljus och kulor. Paket ligger under granen.

Björkris pyntat med fjädrar i gult och rosa.

15

Klassfoto i svartvitt. Flickorna har vita klänningar och hattar. Pojkarna har skjorta och skärmmössa. Några har kavaj, slips eller fluga. Fröken har en stor hatt med dekoration på.

16

En person håller fram en baby över en dopfont. Prästen står bredvid och häller vatten från dopfunten över barnets hjässa.

16

8 ungdomar klädda i långa, vita kåpor står längst fram i en kyrka. Pojken i mitten håller en stång med ett kors längst upp.

16

En kvinna och en man står men ansiktet vänt mot ett altare. Kvinnan har vit klänning och slöja. Mannen har svart frack/kavaj.

18

Målning. Mitt i bild finns ett porträtt av Jesus med en gloria runt huvudet. Huvudet och halva överkroppen syns. Till höger finns en bok med grekiska tecken. Bokstäverna IC och XC står på vardera sidan om Jesus. I hörnen finns människor som visar kristna berättelser. Bakgrunden är guldfärgad.

20

Davids-stjärna. En stjärna med sex uddar. Man kan rita den som två trianglar i samma bild. En med spetsen uppåt och en med spetsen nedåt.

22

Nioarmad ljusstake i mässing. Ljuset i mitten sitter lite högre än övriga ljus.

24

En brudgum stampar med hälen på ett glas som är invirat i ett tygstycke. På golvet ligger en långsmal vit matta med utspridda blomblad.

24

På en gravsten är en Davids-stjärna inristad. Ovanpå stenen ligger ett tjugotal stenar.

27

a)

Tecknad bild. Moses står högst upp på ett berg och håller två stentavlor med text på i ena handen. Med andra handen pekar han mot himlen. Nedanför står en mängd människor. Himlen är mörk. Det blixtrar.

27

b)

Nedskrivna texter är hoprullade och kan rullas från en rulle till en annan.

På bokrullen ligger en läspinne.

c)

En liten, rund, blå huvudbonad. Uppe på den sitter en Davids-stjärna broderad.

27

d)

En stor folkskara är samlad vända mot Västra muren. De flesta har ett vitt skynke på överkroppen. Några tittar i en uppslagen bok.

27

e)

En stjärna med sex uddar. Man kan rita den som två trianglar i samma bild. En med spetsen uppåt och en med spetsen nedåt.

27

f)

Tecknad bild i svartvitt. Faraos dotter hittar en baby som ligger i en korg i vassen i floden Nilen. Med sig har hon 6 hovdamer.

27

g)

Tecknad bild i färg av Adam och Eva i paradiset. De är nakna men har dolt sina könsorgan med fikonlöv. Eva ger Adam ett rött äpple som hon plockat från det förbjudna trädet. En orm slingrar sig ovanför dem i trädet. Runt omkring finns olika djur.

28

Ett vitt torn reser sig högt ovanför träden. Det har en förgylld kupol. Längst upp sitter en halvmåne.

29

I en stor rundad sal med sex förgyllda pelare som bär upp taket ligger män på knä i långa rader på golvet. Det finns inga stolar. De har pannan ner mot golvet och inga skor. Rummet är tomt på saker. Väggarna är vita med tjugo små fönster som har formen av ett valv. Längst fram finns en fördjupning i väggen, med vackra mönster i blått, där imamen står när han leder bönen. Till höger finns en trappa där imamen står när han talar.

32

En stor svart kubliknande byggnad med bårder på mitten står mitt på ett runt torg. Den omges av en lång byggnad med pelare i rader längs väggarna. Det finns tusentals människor som går runt kuben. Det är mycket trängsel.

33

Abraham hade två fruar. Sara och Hagar. Sara födde Isak. Från honom kommer judar och senare kristna. Hagar födde Ismael. Från honom kommer muslimer.

34

Karta över Mellanöstern. Jerusalem ligger i Israel vid östra Medelhavet. Medina och Mecka ligger i västra Saudiarabien nära Röda havet. Medina ligger norr om Mecka.

35

Tre flickor sträcker sig skrattande efter godis vid ett välfyllt bord. I skålar finns polkagrisar, kexchoklad, klubbor och praliner.

36

Koranen. Grön med snirkligt mönster.

37

Moské med blå kupol. 5 pelare bär upp moskén. På dem står det:

Trosbekännelsen

Bönen

Allmosan

Fastan

Vallfärden

38

7 unga människor står i en busskur. De tänker saker:

Vem är jag?

Vad är meningen med livet?

Hur vill jag vara som människa?

Vad är viktigt för mig?

Vad händer efter döden?

48

I ett hav av starka färger i grönt, gult och rosa som sprids ut, finns en mängd människor med nummerlappar på tröjorna. Många glada miner syns.

49

En pojke, med bar överkropp sitter på en bastmatta intill en strand med benen i kors och händerna vilande på knäna. Han blundar och håller ihop tumme och pekfinger. Runt halsen har han ett långt halsband av pärlor och i pannan har han en röd prick.

51

Rosa lotusblomma. Den påminner om en näckros. Den har stora spetsiga blomblad i flera lager runt ståndarna i mitten.

52

Inne i en grotta där ljuset sipprar in från en öppning finns en Buddhastaty upphöjd. Nedanför sitter en liten flicka och håller ihop händerna framför kroppen. Buddha sitter med benen i kors och han håller fram höger hand med handflatan riktad framåt, raka fingrar men pekfingret böjt. Runt överkroppen har han ett orangefärgat tygstycke. På huvudet, med mörkt, krulligt hår, har han en spira som liknar en pyramid. Han har väldigt stora öron. Nedanför Buddha finns tända ljus. Bakom flickan finns ett monument med ett hjul med åtta ekrar.

54

En bönekvorn som liknar en fint utsirad skallra med pärlor på sidan.

59

Åtta barn kommer gående och bär matskålar i famnen. De har kläder av rosa tygstycken och över axeln ett brunt, brett band. Några bär ett gult paraply.